

Lærerprofesjonens etiske plattform

Vi er én profesjon av barnehagelærere, lærere og ledere i barnehage og skole. Vårt samfunnsmandat er å fremme barnehagebarn og elevers læring, utvikling og danning. Våre verdier, holdninger og handlinger påvirker dem vi arbeider for og med. Plattformen er et felles grunnlag for å videreutvikle lærerprofesjonens etiske bevissthet. Alle barnehagelærere, lærere og ledere har et ansvar for å handle i samsvar med plattformens verdier og prinsipper.

Lærerprofesjonens grunnleggende verdier

Menneskeverd og menneskerettigheter

Vårt arbeid bygger på verdier og prinsipper nedfelt i universelle menneskerettigheter, spesielt FNs konvensjon om barnets rettigheter. Disse rettighetene skal fremmes og forsvares i barnehage og skole. Menneskeverdet skrenkelighet, den enkeltes frihet og behovet for trygghet og omsorg er grunnleggende.

Profesjonell integritet

Etisk bevissthet og høy faglighet er kjernen i lærerprofesjonens integritet og avgjørende for å skape gode vilkår for lek, læring og danning. Vår metodefrihet og profesjonelle skjønnsutøvelse gir oss et særlig ansvar for å være åpne om de faglige og pedagogiske valgene vi gjør. Samfunnet skal ha tillit til at vi bruker vår autonomi på en etisk forsvarlig måte.

Respekt og likeverd

Den enkeltes egenart og personlige integritet fordrer respekt. Det skal ikke forekomme noen form for undertrykkelse, indoktrinering eller fordomsfulle vurderinger. Alle barnehagebarn og elever har rett til medvirkning. De skal ha frihet til å treffe egne valg innenfor fellesskapets rammer.

Personvern

Overholdelse av taushetsplikt og opplysningsplikt er avgjørende i vårt arbeid. Alle har rett til personvern. Personopplysninger skal forvaltes på måter som verner om barnehagebarn, elever, foresatte og kollegers integritet og verdighet. Mulighetene for elektronisk informasjonsspredning krever særlig kritisk årvåkenhet.

Lærerprofesjonens etiske ansvar

I møte med barnehagebarn, elever og foresatte

Vi har ansvaret for tillitsfull samhandling med dem vi jobber for og med. Vår lojalitet ligger hos barnehagebarn og elever for å fremme deres beste. Sannferdig formidling av kunnskap og faglig god tilrettelegging er avgjørende.

Barnehagelærere, lærere og ledere:

- fremmer alle barnehagebarn og elevers muligheter for lek, læring og danning
- arbeider for å være faglig og pedagogisk oppdatert
- er omsorgsfulle og bevisste makten en har i kraft av rolle og posisjon
- er faglig funderte og etisk reflekterte i arbeidet med vurdering
- fremmer likestilling og likeverd
- møter barnehagebarn, elever og foresatte med respekt
- griper inn og verner barnehagebarn og elever mot krenkelser, uavhengig av hvem det er som utfører dem
- møter kritikk med åpenhet og faglige argumenter

For arbeidsplassen

Vi er kunnskapsrike, ansvarlige og tilstedeværende voksne i barnehagebarn og elevers liv. Som kollegium har vi et felles ansvar for å utvikle et godt utdanningstilbud og for å fremme og videreutvikle vår profesjonalitet.

Kollegiet:

- tar initiativ til etisk refleksjon og dialog med alle ansatte på arbeidsplassene
- samarbeider om å videreutvikle kunnskaper, ferdigheter og etisk dømmekraft, både internt og i samspill med utdannings- og forskningsmiljøer
- skaper og deltar i en positiv samhandlingskultur der alles synspunkter lyttes til og tas på alvor
- er lojale mot egen institusjons mål og retningslinjer så langt disse samsvarer med samfunnsmandatet og vår profesjonsetiske plattform
- arbeider i åpenhet og tilrettelegger for innsyn fra berørte parter
- respekterer andres kompetanse og erkjenner grensene for egen faglighet
- støtter og tar medansvar når kolleger møter særlige utfordringer i arbeidet
- tar ansvar for å finne gode løsninger, og om nødvendig varsle, når det oppdages kritikkverdige forhold på arbeidsplassen

For barnehage og skole som samfunnsinstitusjoner

Vi er forpliktet på verdiene i barnehagen og skolens samfunnsmandat, slik disse gjennom demokratiske vedtak er nedfelt i lov- og planverk. Den enkelte barnehagelærer, lærer og leder deler profesjonens ansvar for å fremme barnehagen og skolens formål.

Profesjonen:

- viser mot og målbærer tydelig samfunnsmandatet
- bruker ytringsfriheten og deltar aktivt på faglige og utdanningspolitiske arenaer
- står imot press fra aktører som vil gjøre barnehagebarn og elever til midler for sine mål
- tar ansvar for å varsle når rammevilkår skaper faglig og etisk uforsvarlige tilstander
- tilstreber godt samarbeid, uten at vi påtar oss oppgaver som tilhører andre profesjoners fag- og kompetansefelt
- går ikke på akkord med verdiene i samfunnsmandatet, vårt kunnskapsgrunnlag eller lærerprofesjonens etiske plattform

Barnehagelærere, lærere og ledere er forpliktet på denne plattformen og kan aldri unndra seg sitt profesjonelle ansvar.

Professional ethics for the teaching profession

We are a profession of teachers and leaders in early childhood education and in primary and secondary schools. Our political mandate is to promote learning, development and building of character for all children and pupils.

Our values, attitudes and actions influence the impact of our work. These ethical principles constitute a common ground for the development of our ethical awareness. It is our responsibility to act in accordance with these values and principles.

Basic values of the teaching profession

Human values and human rights

Our work is founded on values and principles set down in universal human rights, especially the UN convention on the rights of children. These rights must be promoted and defended in early childhood education and in schools. The inviolability of human individual freedom and the need for safety and care are fundamental.

Professional integrity

Ethical consciousness and high professional competence are the basis of the profession's integrity and are essential in creating good conditions for play, learning and bildung. Our right to methodological freedom and our professional discretion gives us a special responsibility to be open about our academic and pedagogical choices. Society should be confident that we use our professional autonomy both properly and ethically.

Respect and equality

Each individual person's personality and integrity must be met with respect. No form of oppression, indoctrination or prejudiced opinions shall be tolerated. All children in early childhood education and all pupils in schools have a right to participate and have their views heard and taken into account. They shall have a right to freedom within the framework of the education community.

Privacy

Adherence to confidentiality and information standards is crucial in our work. Everyone has a right to privacy. Personal information must be managed in ways that protect the integrity and dignity of children, pupils, parents and colleagues. Electronic information dissemination requires a special critical awareness.

Ethical responsibility of the teaching profession

– in our work with children, pupils and parents

Our responsibility is to build a trusting relationship with those we work for and with. Our loyalty rests with the children and the pupils, to promote what is in their best interest. Truthful communication of knowledge and high quality pedagogical facilitation is essential.

All teachers and leaders of pedagogical institutions:

- *promote the possibility to play, learning and bildung for all children and pupils*
- *work to be up to date academically and pedagogically*
- *are caring and are aware of the power we have by virtue of our position*
- *are academically sound and ethically aware in evaluation work*
- *promote equality*
- *meet children, pupils and parents with respect*
- *intervene and protect children and pupils against violations, regardless of who the violator is*
- *meet criticism with openness and well founded professional arguments*

– in the work place

We are knowledgeable, responsible and present grown-ups in children's and pupils' lives. As a professional community we have a common responsibility to develop good education and to promote and develop our professionalism.

The professional community:

- *initiates ethical reflection and dialogue with all employees at the work place*
- *cooperates to further develop knowledge, competences and ethical judgment, both internally and in interaction with relevant institutions in higher education and research*

- *creates and participates in a culture of positive cooperation where all opinions are treated seriously*
- *is loyal to the goals and regulations governing their institution as long as these are in line with the political mandate and our professional ethics*
- *works in a culture of openness and facilitates transparency*
- *respects the competence of other professions and acknowledge the limits of one's own disciplinarity*
- *supports and takes responsibility when colleagues meet special challenges in their work*
- *takes responsibility to find good solutions, and, if necessary highlights unacceptable conditions when they are discovered in the work place*

– for early childhood education and schools as public institutions

We are committed to the values of early childhood institutions and schools as these are set down in regulations decided by legal democratic institutions. The individual teacher and leader share the profession's responsibility to advance the purposes and goals of education.

The profession:

- *shows courage and defends our political mandate*
- *use the freedom of speech actively and participates in relevant academic discussions and in policy debates on education*
- *take responsibility to warn authorities and the public when poor framework causes unacceptable conditions for children and pupils*
- *strive for good cooperation, but not by taking over responsibilities that are part of other professions' expertise*
- *do not compromise the values of the political mandate, our professional knowledge or our ethical values*

Teachers and leaders in education are committed to the professional ethics and can never shirk their professional responsibilities.

Lærerprofesjonen si etiske plattform

Vi er éin profesjon av barnehagelærarar, lærarar og leiarar i barnehage og skule. Samfunnsmandatet vårt er å fremje læringa, utviklinga og danninga til barnehageborn og elevar. Verdiane, haldningane og handlingane våre påverkar dei vi arbeider for og med. Plattformen er eit sams grunnlag for at lærerprofesjonen skal halde fram med å utvikle etisk medvit. Alle barnehagelærarar, lærarar og leiarar har eit ansvar for å handle i samsvar med verdiane og prinsippa i plattformen.

Lærerprofesjonen sine grunnleggjande verdiar

Menneskjeverd og menneskjerettar

Arbeidet vårt byggjer på dei verdiane og prinsippa som er nedfelte i universelle menneskjerettar, særleg konvensjonen til SN om born sine rettar. Desse rettane skal vi fremje og forsvare i barnehage og skule. Det er grunnleggjande at menneskjeverdet ikkje skal krenkjast, at kvar og ein har fridom og behov for tryggleik og omsorg.

Profesjonell integritet

Etisk medvit og fagleg dugleik er kjernen i lærerprofesjonen sin integritet og avgjerande for å skape gode vilkår for lek, læring og danning. Vår fridom til å velje metodar og vår profesjonelle utøving av skjøn gir oss eit særleg ansvar for å vere opne om dei faglege og pedagogiske vala vi gjer. Samfunnet skal ha tillit til at vi bruker autonomien vår på ein etisk forsvarleg måte.

Respekt og likeverd

Den einkilde sin eigenart og personlege integritet manar til respekt. Det skal ikkje finne stad noko form for undertrykking, indoktrinering eller fordomsfulle vurderingar. Alle barnehageborn og elevar har rett til medverknad. Dei skal vere frie til å treffe eigne val innanfor rammene til fellesskapet.

Personvern

Å halde på teieplikta og opplysningsplikta er avgjerande i arbeidet vårt. Alle har rett til personvern. Personopplysningar skal forvaltast slik at integriteten og verdet til barnehageborn, elevar, føresette og kollegaer vert verna om. Vi må vere kritisk årvakne når det er mogleg å spreie informasjon elektronisk.

Lærarprofesjonen sitt etiske ansvar

I møte med barnehageborn, elever og føresette

Vi har ansvaret for tillitsfull samhandling med dei vi arbeider for og med. Lojaliteten vår ligg hos barnehageborn og elever for å fremje deira beste. Sannferdig formidling av kunnskap og fagleg god tilrettelegging er avgjerande.

Barnehagelærarar, lærarar og leiarar:

- fremjar vilkåra for leik, læring og danning til alle barnehageborn og elever
- arbeider for å vere fagleg og pedagogisk oppdaterte
- er omsorgsfulle og medvitne den makta ein har i kraft av rolla og posisjonen sin
- er fagleg funderte og etisk reflekterte i arbeidet med vurdering
- fremjar likestilling og likeverd
- møter barnehageborn, elever og føresette med respekt
- grip inn og vernar barnehageborn og elever mot krenkingar, uavhengig av kven det er som utfører desse
- møter kritikk på ein open måte og med faglege argument

For arbeidsplassen

Vi er kunnskapsrike, ansvarlege og nærverande vaksne i barnehageborn og elever sine liv. Som kollegium har vi eit sams ansvar for å utvikle eit godt utdanningstilbod og for å fremje og vidareutvikle profesjonaliteten vår.

Kollegiet:

- tek initiativ til refleksjon og dialog med alle tilsette på arbeidsplassen
- samarbeider om å vidareutvikle kunnskapar, dugleik og etisk dømmekraft, både internt og i samspel med utdannings- og forskingsmiljø

- skaper og tek del i ein positiv samhandlingskultur der ein lyttar til og tek på alvorleg synspunkta til alle i kollegiet
- er lojale andsynes måla og retningslinene til eigen institusjon så lenge desse samsvarar med samfunnsmandatet og den profesjonsetiske plattformen vår
- arbeider ope og legg til rette for innsyn frå partar som arbeidet gjeld for
- respekterer andre sin kompetanse og erkjenner grensene for eigen fagkunnskap
- støttar og tek medansvar når kollegaer møter særlege utfordringar i arbeidet
- tek ansvar for å finne gode løysingar og om nødvendig varsle når det vert oppdaga kritikkverdige tilhøve og handlingar på arbeidsplassen

For barnehage og skule som samfunnsinstitusjonar

Vi er forplikta av verdiane i samfunnsmandatet for barnehagen og skulen slik desse er nedfelte i lov- og planverk gjennom demokratiske vedtak. Den einskile barnehagelærar, lærar og leiar deler profesjonen sitt ansvar for å fremje barnehagen og skulen sine føremål.

Profesjonen:

- syner mot og målber tydeleg samfunnsmandatet
- bruker yringsfridomen og deltek aktivt på faglege og utdanningspolitiske arenaer
- står imot press frå aktørar som vil gjere barnehageborn og elever til verkemiddel for egne mål
- tek ansvar for å varsle når rammevilkår skaper tilhøve som ikkje er fagleg og etisk forsvarlege
- fremjar godt samarbeid, utan at vi tek på oss oppgåver som høyrer til faga og kompetansefeltet til andre profesjonar
- går ikkje på akkord med verdiane i samfunnsmandatet, kunnskapsgrunnlaget vårt eller lærarprofesjonen si etiske plattform

Barnehagelærarar, lærarar og leiarar er forplikta på denne plattformen og kan aldri fri seg frå det profesjonelle ansvaret.

Oahpaheaddjeprofešuvnna ehtaláš vuodđu

Mii leat oktasaš profeshuvdna mas leat mánáidgárdeoahpaheaddjit, oahpaheaddjit ja mánáidgárde- ja skuvlajodiheaddjit. Min servodatváldi lea ovddidit mánáidgárdemánáid ja ohppiid oahppama, ovdáneami ja bajáshuksema. Min árvvut, guottut ja dagut váikkuhit sidjiide geaid ovddas ja geaiguin mii bargat. Dat vuodđu lea oktasaš oassin viidáset ovddideamis oahpaheaddjeprofešuvnna ehtaláš dihtomielalášvuoda. Buot mánáidgárdeoahpaheddjiin, oahpaheddjiin ja jodiheddjiin lea ovddasvástáduš bargat dán vuodu árvvuid ja vuodđojurdagiid mielde.

Oahpaheaddjeprofešuvnna vuoddoárvvut

Olmmošárvu ja olmmošvuoigatvuodát

Min bargu lea huksejuvnon universála olmmošvuoigatvuodaid árvvuid ja vuodđojurdagiid ala, earenoamážit ON`a mánáidvuoigatvuodaid konvensuvnna ala. Dat vuoigatvuodát galget ovddiduvvot ja bealuštuvvot mánáidgárdis ja skuvllas. Olmmošárvvu eahperihkusvuohta, ovttaskas olbmo friddjavuohta, ja oadjebasvuoda ja beroštumi dárbbut leat vuodđun.

Árvvus atnin ja ovttaárvvosašvuohta

Ovttaskas olbmo mihtilmasvuohta ja persovnnalaš integritehta gáibida árvvus atnima. Ii galgga makkárge badjelgeahččan, indoktrineren dahje dubmejeaddji árvvoštallan dáhpáhuvvat. Buot mánáidgárdemánáin ja ohppiin lea vuoigatvuohta mieldeváikkuheapmái. Sis galgá leat friddjavuohta dahkat iežaset välljejumiid oktasaš rámmaid siskkobealde.

Profešunealla integritehta

Ehtaláš dihtomielalášvuohta ja alla fágalašvuohta lea oahpaheaddjeprofešuvnna guovddážin, ja mearrideaddjin go ásahit buriid stoahkan-, oahppan- ja bajáshukseneavttuid. Min metodafriddjavuohta ja profešunealla árvvoštallanfriddjavuohta addá midjiide earenoamáš ovddasvástádusa rahpasit mitalit min fágalaš ja pedagogalaš välljejumiid birra. Servodat galgá sáhttit luohhtit ahte mii atnit iežamet iešstivrejumi rievttis ehtaláš vugiin.

Olmmošsuodjalaš

Jávohisvuodageatnegasvuoda ja diedihangeatnegasvuoda doallan lea mearrideaddjin min barggus. Buohkain lea riekti olmmošsuodjalussii. Persovdnadieđut galget hálddašuvvot dakkár vugiin mii suodjala mánáidgárdemánáid, ohppiid, ovddasteddjiid ja bargoustibiid integritehta ja gutni. Elektrovnnalaš diehtjuohkima vejolašvuohta gáibida earenoamáš kritihkalaš goziheami.

Mánáidgárdemánáid, ohppiid ja ovddasteddjiid deaivvadeapmi

Mis lea ovddasvástáduš luohhtevaččat ovttasdoaimmat singuin gean ovddas mii bargat ja geaiguin mii bargat. Min lojalitehta gullá mánáidgárdemánáide ja ohppiide, ovddidan dihte dan mii sidjiide lea buoremus. Duohta oahpahušgaskkusteapmi ja buorre fágalaš heiveheapmi lea mearrideaddjin.

Mánáidgárdeoahpaheaddjit, oahpaheaddjit ja jodiheaddjit:

- *ovddidit buot mánáidgárdemánáid ja ohppiid stoahkan-, oahppan ja bajáshuksenvejolašvuodáid.*
- *barget dan badjelii ahte leat fágalaččat ja pedagogalaččat ođastuvvon áigges áigái*
- *beroštit, ja dihtomielalaččat hálddašit fámu mii sin ámmahis ja rollas lea*
- *fágalaččat vuodustit ja ehtalaččat guorahallet go barget árvvoštallamiiguin*
- *ovddidit ovttaássašvuoda ja ovttaárvosašvuoda.*
- *árvvusatnimiin deaividit mánáidgárdemánáid, ohppiid ja ovddasteddjiid*
- *bissehit ja suodjalit mánáidgárdemánáid ja ohppiid jus badjelgehččojuvvojit, sorjjakeahhtá das gii dat badjelgeahčči lea*
- *vuostáiváldá kritihka rabasvuodain ja fágalaš ákkastallamiin*

Bargosaji ovddas

Mii leat diehtogáldun ja ovddasvástideaddjin, ja mii leat rávisolbmot geat čađat leat das mánáidgárdemánáid ja ohppiid eallimis. Ovttaráđalaš bargoguimmešvuodas lea mis oktasaš ovddasvástáduš ovddidit buori oahpahušfálaldaga, ja buoridit ja ovddidit min profeshunalitehta.

Buot bargit:

- *álggahit ehtalaš guorahallama ja sággastallama buot bargiiguin bargosajs*
- *ovttasbarget ovddidit máhtolašvuoda, gelbbolašvuoda ja ehtalaš árvvoštallanmáhtu, sihke siskkaldasat ja ovttasráđiid oahpahuš-ja dutkanbirrasiguin*

- *ásahit ja oassálastet positiivvalaš ovttasbargokultuvrii, gos buohkaid oaiviliid guldalit ja duodalaččat váldet*
- *leat lojalat iežas áhahusa ulbmiliidda ja njuolggadusaide nu guhkás go dat sohpet min servodatváldái ja profeshunehtalaš vuodái*
- *barget rabasvuodain ja heivehit nu ahte gullelaš bealálaččat ožžot buot dieđuid oaidnit ja gullat*
- *árvvus atnet earáid gelbbolašvuoda ja dohkkehit iežamet fágalaš rájiid*
- *dorjot ja váldet mielovddasvástáduš go bargoustibat deaividit earenoamáš hástalusaid barggus*
- *váldet ovddasvástádusa gávdnat buriid čovdosiid, ja dieđihit jus dan ge ferte, go fuomášit kritihka veara áššiid bargosajis*

Mánáidgárdái ja skuvlii servodatásahussan

Mii leat geatnegahtton čuovvut daid árvvuid mat mánáidgárdis ja skuvllas leat servodatváldin, nu go demokrátalaš mearrádušat leat mearriduvvon lágain ja oahppoplánain. Juohke ovttaskas mánáidgárdeoahpaheaddji, oahpaheaddji ja jodiheaddji lea mielde profeshuvnna ovddasvástádusas ovddidit mánáidgárdi ja skuvlla ulbmila.

Profeshuvdna:

- *duostilvuodain ja ulbmillaččat čájehit servodatválddiset*
- *atnet sátnefriddjavuoda ja oassálastet aktiivvalaččat fágalaš ja oahpahušpolitihkalaš arenain*
- *eai mieđit jus aktorat vigget mánáidgárdemánáid ja ohppiid geavahit iežaset ulbmiliidda*
- *váldet ovddasvástádusa dieđihit jus rámmaeavttut dagahit fágalaš ja ehtalaš eahpebealuštahhti dilálašvuoda*
- *geahččalit olahit buori ovttasbarggu, almmá badjelaset váldit eará profeshuvnnaid fágalaš ja gelbbolašvuoda áhahusaide bargguide*
- *eat mana badjel daid árvvuid mat leat min servodatválddis, min máhtolašvuodas dahje oahpaheaddjeprofešuvnna ehtalaš vuodas*

Mánáidgárdeoahpaheaddjit, oahpaheaddjit ja jodiheaddjit leat geatnegahtton dán vuodu čuovvut, eai ge sáhte beassadallat iežaset profeshunealla ovddasvástádusas.